

ACC. N:R M. 42182:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf 81

1

Nåturläkaren Anders Hansson, Hallaryd
i orten kallad "den klake göbbän" var
väl känd i bygden samt mycket an-
litad. Anders Hansson visste råd för
mångt och mycket. Några av de skild-
ringar jag här kommer att ge läm-
nar bevis härpå.

En person i Hamneda socken hade
sänkt sig i Lagaän. Olyckan skedde
då personen i fråga skulle laga en
båro vid Hjulanäs. Efter ett ihärdigt
men fruktlöst sökande medelst dragg-
ning för att finna den döde, bestöt
man rådfråga Anders Hansson i
Hallaryd. Då väl ingen av manarna
var särskilt glad åt att fara den långa
vägen till Faglehult, bestöt man draga
låt om menn som skulle resa.

Lotten föll på min far Viktor Svensson
som utträ ködde inäg. Väl framkom
men till gården kom Anders Hansson
konom till mötet. Han beskrev plat-
sen där den döde låg vid en åtor
sten: "Den käpp som hans bro är läm-
nade honom då han föll ut var
han i handen men ni får skynda
er för han blir där inte länge" sade
Anders. Far ködde hem och man
begav sig åstad för att söka. På det
ställe som Anders Hansson utgivit
fanns mycket riktigt den döde.
Käppen hade han även under armen
eller i handen.

En moster till mig och hennes
man bodde på Öjkutta gård i Pjätte-
ryd. Mannen hette Frisén och var

rättare på gården. Han ansågs såsom
en mycket duglig och skötsam man
och ägde ett gott förtroende i orten. Han
blev sedermera inspektör på en stor
herrgård i Västergötland (Dessa uppl. för
att bestyrka riktigheten av följande berättelse) Mea-
karna Frisins lilla flicka fick en sjukdom
som bestod av bölder här och var på kroppen.
Man bestöt att söka bot hos den kloke
gubben i Hellaryd. Då Frisins skulle
fara ästad bad patronen på gården
att få sända en förfrågan till den kloke
kuruvida han komme att bli gift.
Då Frisins uträttat sitt ärende angä-
ende flickan kom han väl ihåg bu-
det från patronen, men tyckte det
var lämpligt och brydde sig ej om att
uträtta det. Då han tog avsked av

Anders Hansson sade denne "Ni har
ett bud till, det kan ju göra det samma,
men ni kan hålla honom att han
blir nog gift. ^{Flickan blev ej bra av ordinationen}
^{men erhöi sedan hjälp av en}
^{läkekunnig kvinna!}
Då för tjänade på en gård i Hamneda
socken blev han sänd till Hallaryd
för att rådföra för sin hustru
samt en jungfru som var i tjänd
där. Båda voro nämligen sjuka.
Att jungfrun som led av ögonsjukdom
ordinerades en slags öter som skulle
kokas i brännvin (hon blev bra om ett
par dagar) Angående fars hustru
sade Anders att han får behålla sin
sjukdom så länge han lever. Detta blev
också förhållandet.

Det var vanligt att de som besökte
Anders Hansson hade brännvin med

sig som de gav gubben. Då den be-
sökande utträttat sitt ärende gick Anders
Hansson bort till en bäg och lade sig
på rygg. Han låg så en stund, varvid
Tungan gick fram och tillbaka i mun-
nen, vilket såg otrevligt ut. På äldre
dagar slutade han upp med att an-
vända sprit, men man säger att där-
efter blev han sämre att söka.
Man berättar att Anders Hansson för-
utsade om sin död, att det skulle
komma att blåsa den natten på
ett enastående sätt. Han dog den natt
då den sk: "julastormen" rasade, en
storm som var den svåraste man
haft i mannaminne.
Anders Hansson tog ej mycket för
sina tjänster. Många äro berättelserna

om Anders Hanssons verksamhet.
Far berättar att många besökte Anders
Hansson för att få stulna saker till-
rätta samt få vetenskap om saker som
ej gick att få klasket i. Då Hansson
lät bli att säga så brydde man sig
ej om sådana saker mer.

Anders Hanssons läkekunniga dotter
var även anlitad dock i mera blyg-
sam omfattning än hennes berömda
fader. Jag besökte henne en gång i ett
ärende för en anförvant. Jag var då en
16-17 års pojke och tyckte att det
var både spännande och kusligt.
Då jag närmade mig gården tyckte
jag det blev så dystert på något
sätt och då jag kom in i stugan
hade modet sjunkit till nollpunkten.

ACC. N:R M. 12182:7.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Jag fick dock fram mitt ärende
och kvinnan talade mycket vänligt
till mig samt skrev upp ett recept
på några saker vi skulle köpa på
apoteket. Då jag satt här hos denna
vänliga kvinna hördes steg i förstu-
gan, en knackning på dörren och en
man trädde in och satte sig på
en stol. Kvinnan tycktes ej vare
sig lägga märke till, eller bry sig
om denne. Efter en stund vände hon sig
om mot den besökande och gav honom en
blick, skarp och genomträngande samt
tilltalade honom med en mycket hård
stämma. Mitt besök hade inga hälsa-
bringande följder, men många ansåga mig
att Anders Hanssons dotter var ganska skick-
lig att bota sjukdomar. Några andra saker
än just läkedom uttog hon sig ej.

7.